

Nordic Genetics jagar efter extra smågris

Avelsframsteg är resultatet av effektivt avelsarbete. Målsättningen i avelsprogrammet (handelsvärdet) styr avelsframstegen till olika egenskaper.

Foto: Pia Gyllin

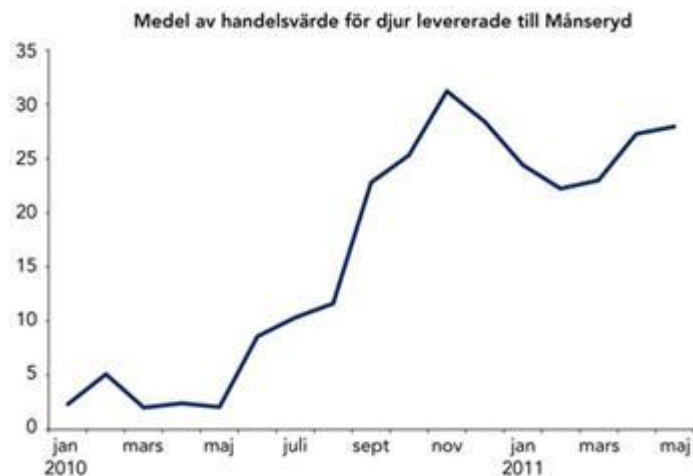
Även om det är lätt att diskutera en egenskap, till exempel smågrisproduktion och jämföra enkel statistik, måste man komma ihåg att ekonomin i svinproduktionen är resultatet från helheten. Till exempel, hondjuret ger 50 % av den genetiska potentialen till slaktgrisen – därför är även slaktgrisegenskaper som tillväxt, fodereffektivitet och kött-% viktiga för moderrasen. Som avelsstrategi satsar Nordic Genetics till helheten och sätter upp långsiktigt hållbara avelsmål. På samma sätt arbetar vår samarbetspartner Norsvin.

Diskussioner med kunder i Sverige och utomlands har visat att Nordic Genetics Yorkshire och Hampshire är konkurrenskraftiga raser i många egenskaper. Tillväxt och fodereffektivitet är en styrka i båda raserna. Hållbarhet och benkvalitet har också fått mycket positiv feedback. Vidare finns det besättningar i Norge som producerar över 30 avvanda smågrisar per årsugga med Nordic Genetics Yorkshire och Norsvins Lantras. I USA finns det Yorkshirebesättningar som håller på att byta till Nordic Genetics Yorkshire. I dag använder de 75 % vår Yorkshire och smågrisproduktionen har ökat från 22 till 28,5 avvanda smågrisar per årsugga. Samtidigt har även kött-% ökat med 3 enheter.

Avelsarbetet blir förstås aldrig färdigt och ett avelsprogram ska hela tiden förbättra den genetiska potentialen. I Svensk Gris 4 - 2010 skrev vi om vår målsättning att öka kullstorleken med en smågris mer per kull i Nordic Genetics Yorkshire. Nu är det hög tid att berätta om vårt projekt. Vad har hänt det senaste året i Nordic Genetics Yorkshireavelsarbete?

Effektivitet i avelsprogrammet

I början av 2010 analyserade vi effektiviteten i vårt avelsarbete generellt, men även de ekonomiska vikterna i handelsvärdet. Analyserna visade att de ekonomiska vikterna i handelsvärdet svarar väl till helheten i ekonomin inom grisproduktionen och därmed blir dessa inte förändrade i första hand. Analyserna av avelsprogrammet visade, att det fanns två klara platser där det var möjligt att förbättra effektiviteten i avelsarbetet: användningen av teststationen i avelsarbetet och urvalsintensiteten generellt.

Grafik: Michael Fredriksson

Satsningen på dessa två platser har verkligen blivit lyckad. Vi har förändrat rutinerna kring urvalet av kandidater till vår galtteststation Månseryd. I diagrammet kan man se att handelsvärdesnivån på galkandidaterna har ökat markant efter sommaren 2010. Samma sak har hänt för intensiteten i galturvalet. I dag är intensiteten i vårt galturval nästan dubbelt så stor, än vad den var för två år sedan.

Nu satsar vi framåt och trycker på högre avelsframsteg i hela grisproduktionskedjan, inklusive smågrisproduktionen.

Seminutbyte med finsk Yorkshire

Analys och aktivitet i avelsprogramseffektivitet är viktigt för långsikt avelsarbete (framsteg i framtiden). Det är basen för framtiden och visar att avelsprogrammets effektivitet är på hög nivå. Samtidigt som vi arbetade med att effektivisera avelsarbetet som helhet, kände vi att det var tid att ta tag i utmaningen att öka dagens kullstorlek med en smågris. Oftast kan man inte hitta genvägar till framsteg, men för oss blev det möjligt. I slutet av 2010 började vi utbyta semin mellan svensk och finsk Yorkshire.

Idén med seminutbytet är att vi bara använt de galtar med högst avelsvärde för fertilitet från den finska Yorkshire populationen och samtidigt gjort extra intensivt urval för smågrisproduktion i den svenska Yorkshirepopulationen. Förstås skulle det ha varit möjligt att bara göra intensivt urval i den svenska populationen, men det skulle även ha lett till minskad genetisk variation. Genetisk variation är nödvändig för framtidens avel. Med seminutbytet har vi säkrat den genetiska variationen även i

framtiden. Efter det här projektet förväntar vi oss en klar ökning i smågrisproduktionen. Resultaten i Yorkshirepopulationen börjar realiseras i slutet av 2011.

Framtidens satsningar

På senaste tiden har det varit mycket diskussion kring smågriskvalitet – speciellt i Danmark. Fakta är att när man bara avlar för kullstorlek, ökar smågrisdödligheten samtidigt. Vad gör Nordic Genetics i sitt avelsarbete för smågrisdödligheten? I dag avlar vi för medelsmågrisvikt vid tre veckor i Yorkshirepopulationen. Denna egenskap är kopplad till smågristillväxt och suggans mjölkproduktion. Vi har lyckats att hålla smågrisvikten oförändrad samtidigt som kullstorleken har ökat. I början av 2011 började vi väga smågrisar individuellt vid födseln. Det ser vi som en viktig satsning för att öka smågriskvalitén.

Målsättningen i Nordic Genetics är att öka antalet levande födda och antalet slaktgrisar per sugga och år.

Ett nära samarbete mellan Nordic Genetics och Norsvin, erbjuder möjligheter att utveckla avelsarbetet även i framtiden. Redan i början av 2011 införde vi en gemensam ekolodnings- och exteriörbedömningsrutin tillsammans med Norsvin. Nu arbetar vi tillsammans för att använda data från exportmarknader i Yorkshireavelsvärderingen. Detta kommer att öka säkerheten i avelsvärderingen – speciellt för modersegenskaperna. Redan i dag finns det stora volymer utanför Skandinavien med Norsvins och Nordic Genetics genetik. Även med en liten hemmamarknad, kan avelsföretag få stora datavolymer till avelsarbetet.

Timo Serenius
Erika Tengvall-Nilsson
Quality Genetics